

Thuở hay Thửa

暖 Thuở Hay Thửa hai tiếng thiết dễ thương, nghe nhẹ nhàng, khép nép, yếu điệu thực nữ làm sao. Theo định nghĩa, THUỞ hay THỬA mang ý nghĩa khi, hồi, lúc, điểm ngày giờ

“ Ăn theo thuở, ở theo thì ”

*“ Thuở lâm hoành oanh chưa bén liễu
Hỏi ngày về ước nẻo quyên ca
Nay quyên đã giục oanh già
Ý nhi lại gáy trước nhà líu lo”*
(Chinh Phụ Ngâm - Đặng Trần Côn)

Trần Dạ Từ đã viết:

*“ Thửa làm thơ yêu em
Trời mưa chưa ướt áo
Hoa cúc vàng chân thêm
Gió mây lưng bờ đậu ”*

*“ Bài thơ từ thửa trăng mười sáu
Mười sáu trăng chờ em biết không”*

Nhạc Tuổi Xanh Phạm Duy

*“ Tuổi xanh như lúa mai
Đời thanh niên sáng tươi
Thuở nay chinh chiến chờ đợi người...”*

Hay trong nhạc phẩm Tóc Mai Sợi Vắn Sợi Dài

*“ Thuở ấy em vừa thôi kẹp tóc
Thuở ấy anh vừa thôi học xong ”*

Phạm Thiên Thư với Động Hoa Vàng

*“ Từ chim thuở núi xa xưa
Về đây rớt lại hạt mơ cuối rừng
Từ em khép nép hài xanh
Về qua đục nở hồn anh đoá sầu”*

Hay

*"Em tan trường về
Đường mưa nhỏ nhỏ
Trao vội chùm hoa
Ép vào cuốn vở
Thương ơi vạn thuở
Biết nói chi nguôi
Em mỉm môi cười
Anh mang nỗi nhớ..."*

mà khi phổ nhạc đã Phạm Duy nhấn nhá
"Muôn thuở còn thương, còn thương",
nghe ôi sao nhưng nhớ, xót xa !

“Điểm của những ngày xưa”, Trịnh Công Sơn bồi hồi:

“Thuở ấy có một người con gái rất mong manh, đi qua những hàng cây long não lá li ti xanh mượt để đến trường Đại học Văn khoa ở Huế. Nhiều ngày, nhiều tháng của thuở ấy, người con gái ấy vẫn đi, đi qua dưới những vòm cây long não. Có rất nhiều mùa nắng và mùa mưa cũng theo qua... Mùa mưa Huế, người con gái ấy đi qua nhòa nhạt trong mưa giữa hai hàng cây long não mờ mịt...”

Thuở còn có ý nghĩa khoảng thời gian không xác định đã lùi xa vào quá khứ, nhưng lạ một điều đôi khi nó lại thuộc về tương lai xa

*“ Thuở trời đất nổi cơn gió bụi
Khách má hồng nhiều nỗi truân chuyên”*
(Chinh Phụ Ngâm- Đặng Trần Côn)

Đình Hùng trong Mê Hồn Ca

*“ Những buổi đó, ta nhìn em kinh ngạc,
Hồn mắt dần trong cặp mắt lưu ly,
Ôi mắt xa khơi! Ôi mắt dị kỳ!
Ta trong đó thấy trời ta mơ ước.
Thấy cả bóng một vầng đông thuở trước,
Cả con đường sao mọc lúc ta đi,
Cả chiều sương mây phủ lối ta về,
Khấp vũ trụ bỗng vô cùng thương nhớ”*

Quang Dũng trong Đôi Mắt Người Sơn Tây, bài hát được Phạm Đình Chương và Cung Tiến phổ nhạc, lại ước ao :

*“Bao giờ ta gặp em lần nữa,
Thuở ấy thanh bình chắc nở hoa”*

Trẻ con chúng mình từng làm My Nương, vua cha hay Sơn Tinh Thủy Tinh của thuở đó:

“ Nhớ thuở xưa kia non nước an lạc thái bình thái bình, có cô My Nương, tuổi xanh vừa lên đôi tám, xinh tươi như hoa, đẹp như tiên nga, non bồng giáng xinh, non bồng giáng xinh”

Hai câu thơ gây ấn tượng trong lòng chúng ta :

*“ Từ thuở mang gương đi dựng nước
Ngàn năm thương nhớ đất Thăng Long “*
(Huỳnh Văn Nghệ)

Mặc dù trong giao tiếp hàng ngày, hình như chữ THUỞ gần như biến mất, đôi khi chỉ nghe **“*thuở cha sinh mẹ đẻ*”** hay **“*Dạy con từ thuở con thơ*”** **“*Đời thuở nhà ai*”**

Nhưng trong các nhạc phẩm của nhạc sĩ thì :

“ Yêu Em Như Thuở Nào...”
(Còn yêu em mãi – Nguyễn Trung Cang)
Biết Đến Thuở Nào
(Tùng Giang)
Thuở Trâm Cài
(Đoàn Chuẩn)
Thuở Ấy Có Em
(Huỳnh Anh)

“Đời từ muôn thuở, tiếng mưa có vui bao giờ “
(Chuyện Ba Mùa Mưa-Minh Kỳ)
“ Một Thuở Yêu Đan”
(Hoàng Trọng)

...

Trong thi ca, ai mà chẳng thuộc :

*“Cái thuở ban đầu lưu luyến ấy
Ngàn năm hồ dễ mấy ai quên”
(Thế Lữ)*

*“Tôi là anh lính chiến
Rời quê hương từ dạo máu khơi dòng
Buông tay gấu vui lại thuở bình Mông
Ghi nắc súng nhớ ôi ngày chiến thắng
Chân đã bước trên nẻo đường vạn dặm
Áo nào phai không sót chút hào hoa”
(Nhà tôi - Yên Thao)*

*“ Thuở còn thơ ngày hai buổi đến trường
Yêu quê hương qua từng trang sách nhỏ”
(Quê Hương-Giang Nam)*

*“Trộm nhớ thuở gây hình tạo hoá,
Vẽ phù dung một đoá hoa tươi.
Nụ hoa chưa mím miệng cười,
Gấm nàng Ban đã nhạt mùi thu dung”
(Cung Oán Ngâm Khúc - Nguyễn Gia Thiều)*

Truyện Kiều", Nguyễn Du đã ...

*“Rằng: Hồng nhan tự thuở xưa.
Cái điều bạc mệnh có chừa ai đâu”*

Hoặc

*" Thuở trước hồn tôi phơi phới quá,
Lòng thơ nguyên vẹn một làn hương...
Nhưng nhà nghệ sĩ từ đâu lại
Êm ái trao tôi một vết thương “
(TTKH)*

*“Ta sống mãi trong tình thương nỗi nhớ
Thuở tung hoành hống hách những ngày xưa”
(Thế Lữ)*

Hay trong ca dao, ta có thể bắt gặp:

*“Lấy chồng từ thuở mười lăm,
Chồng chê tôi bé chẳng nằm cùng tôi
Đến khi mười tám đôi mươi
Tôi nằm dưới đất , chồng lúi lên giường”*

*“Biết em từ thuở mười ba
Mười tư em lớn,mười lăm anh tỏ tình
Mười sáu mắt biếc môi trong
Yêu em càng mặn càng nồng hơn xưa “*

*“Sao Rua chín cái nằm kề
Thương em từ thuở mẹ về với cha
Sao rua chín cái nằm ngang
Thương anh từ thuở mẹ mang trong lòng”*

Lời than thở xem như là của một cô thiếu nữ

*“ Cá cần câu biết đâu mà gỡ,
Chim vào lồng biết thuở nào ra? “*

Và lời lẽ dễ thương “ngọt ngào” của một chàng trai bị phụ tình

*“Thương em từ thuở trong nôi
Em nằm em khóc, anh đòi cục đường
Bây giờ em có người thương
Một, hai, ba, bốn... trả cục đường lại đây”*

Cầm nang dậy con của các bậc cha mẹ

*“ Uốn cây từ thuở còn non,
Dạy con từ thuở con còn ngây thơ”
“ Dạy con, dạy thuở còn thơ,
Dạy vợ, dạy thuở ban sơ mới về”*

Trong văn chương, thi thoảng ta cũng bắt gặp

“ Cái đời đầu đường xó chợ ấy ngay từ thuở còn nhỏ đã dạy cho tôi hiểu rằng : muốn cho người ta dễ có lòng thiện thì phải làm thế nào cho người ta khỏi nghèo khổ , mà một xã hội nghèo khổ thì bao giờ cũng dễ thành một xã hội xấu xa.

(Đầu Đường Xó chợ- Nhất Linh)

“Nàng bị cha mẹ ép phải lấy Thân bạn học thuở nhỏ của nàng , con một người bạn nhà giàu ở ấp Thái Hà”

(Đoạn Tuyệt – Nhất Linh)

Mai này, còn ai dùng chữ THUỞ nữa hay không ?!